

**IVAN
VYSKOČIL**

BRÁŠKOVÉ

**DIVADLO
NAVENEK**

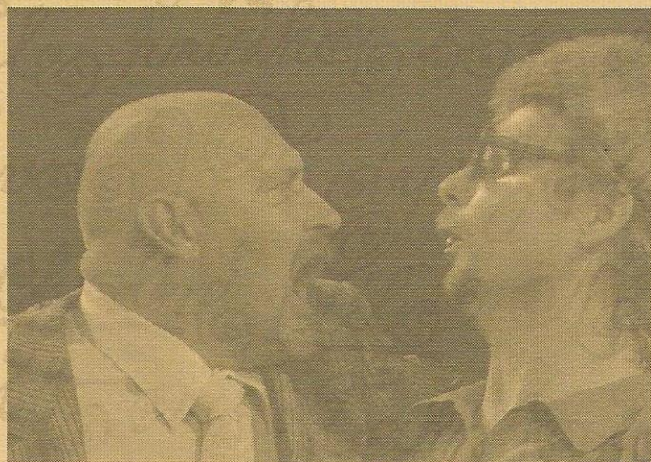

O hře

Předloha k inscenaci pochází z knihy „Malé hry“, kde hláska há ve slově hry je neznělá, takže se tento název vyslovuje a taky znamená „Maléry“, což napsal za vydatné účasti pana Jana Schmidta z Liberce Ivan Vyskočil (1967). V úvodu se píše: „Tato knížka-scénář je hlavně pro ty, kdo si ještě umějí a chtějí hrát takové malé hry. Texty předpokládají nejen pozorného čtenáře, ale také chápajícího předvaděče“. Sám Ivan Vyskočil si představoval, že by této dramatické formě nejlépe vyhovovalo loutkové, pimprlové divadlo (podobně jako Alfred Jarry svého „Otce Ubu“).

Hra v parafrázi vypráví o vztahu moci a soukromí. I dnes se tyto dva světy potkávají, nicméně byla doba, kdy tato setkání byla z dnešního pohledu absurdní a přesto na každodenním pořádku.

„Mnohé z absurdního humoru Vyskočilových povídek pochopí člověk daleko lépe, když si uvědomí psychologická a filosofická studia Vyskočilova, jeho chvilkové zabočení do kriminologie v oboru kriminality mladistvých a odtud pak dodnes trvající zájem o polepšovny. Zde nacházíte pendant k analytickému charakteru Vyskočilových filosofických próz, které zkoumají realitu nejraději z nějakého kuriózního pohledového úhlu a ve vykolejených vztazích. O skutečnosti dozvídáme se však takto nejednou více než z nablýskaných fotografií z ánfasu.“ (Jindřich Černý, 1961).

O autorovi

Ivan Vyskočil (1929) - spisovatel, dramatik a herec. Absolvent režie a herectví a psychologie a pedagogiky. Autor text-appealů, iniciátor divadel malých forem, politicky a ideologicky málo přizpůsobivý a nevyhovující individualista, v kolektivu většinou oblíbený. Věnuje se studiu, výzkumu a rozvoji metody dialogického jednání.

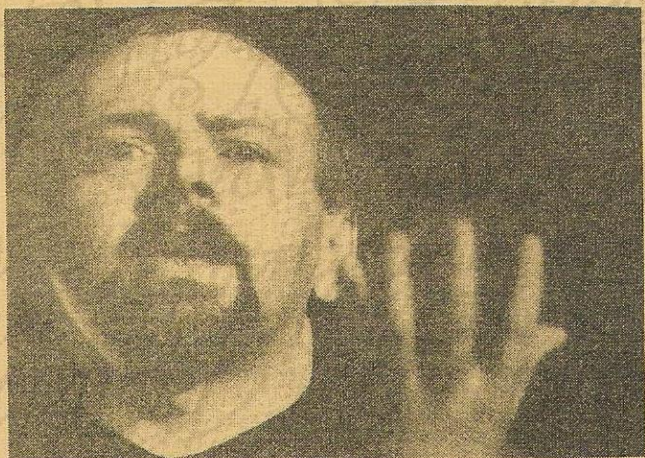
Jeho literární i divadelní počátky jsou spojeny s koncem 50. let a působením v Redutě, kde se společně s Jiřím Suchým soustředil na tzv. text-appealy, představení postavená na koláži hudby a slov. Spoluzakládal Divadlo Na zábradlí, ale záhy se zcela osamostatňuje, i když nadále spolupracuje s duchovně spřízněnými partnery, například Pavlem Boškem. Předmětem klaunský parodického průzkumu se mu stává zejména zformalizovaná mluva, zkoumá vztahy mezi fikcí a realitou hry.

Podobně jako klasici absurdního divadla poukazuje na znesmyslnění všedních, zbanálnělých úkonů, gest a slov. Svěbytnou poetikou „nedivadla“, rozvíjeného po celá desetiletí (1962-1990), inspiruje další divadelní skupiny a umělce: Studio Y, Jana Vodňanského, Jaroslava Duška. Své texty vydával knižně, do televize pronikl záznam jeho představení Haprdáns aneb Hamlet, princ dánský ve zkratce, vzniklo tam i několik inscenací podle jeho námětů (například Cesta do Úbic, Masák, Bráškové).

Jako herec je Vyskočil „nehereckou“ osobností, sázející na kontrast mezi seriózním vzhledem vzdělance a nepatřičným počínáním, často borým, ale ve své žoviálnosti až vlezlým a manipulativním. Poprvé jej obsadil jako jednoho z podivujících se pojišťováků Evald Schorm do hrabalovské povídky Dům radosti (z filmu Perličky na dně, 1965). Vrcholnou příležitost mu poskytl Jan Němec v podobenství O slavnosti a hostech (1965), kde ztělesnil samolibého Hostitele, pohoršeného, že ne všichni si váží jeho pohostinnosti. Svého hrdinu ztělesnil jako prototyp totalitního mocnáře, jenž blahosklonně přijímá holdy svých poddaných. Jenže zdánlivá laskavost záhy mizí ze slov i výrazu obličeje, jakmile se vynoří něco, co jej popuzuje - třeba když jeden z hostů svévolně opustí hostinu, na níž byl pozván.

V 70. a 80. letech mu filmaři poskytl jen malé, byť dramaticky vděčné figurky, často svérázně mudrující

o lidském údělu. Takového jsme jej zahlédli v Chytilové komedii Faunovo velmi pozdní odpoledne (1983), v Kachyňově turistické komedii Kam, pánové, kam jdete (1987). Největší prostor mu tehdy poskytl Jiří Krejčík v satirické komedii Prodavač humoru (1984), kde ztvárnil na první pohled boдрého šéfa podřadného estrádního souboru, výřečného chlápka, jenž korumpuje i vydírá každého, kdo se nechá. Po roce 1990 přijal jen několik nedůležitých epizod (Akumulátor 1, Král Ubu, Mazaný Filip).

Od roku 1990 učil na DAMU na katedře Autorské tvorby a pedagogiky, kterou založil. Výuku herectví chápe jako vědecký výzkum, k čemuž se svými studenty používá metodu Dialogického jednání. Tuto metodu nepředmětných improvizací doplňuje se spolupracovníky pěstováním psychosomatických disciplín nutných pro jakékoli veřejné vystupování – jde o Výchovu k pohybu, Výchovu k hlasu a Výchovu k řeči. Podstatou psychosomatických disciplín není výuka dovedností a technik, nýbrž objevování a rozšiřování vlastních přirozených možností projevu každého studenta.

Jeho hry nesledují pevnou linii, nemají dramatický text, ten se mění představení od představení – reaguje na diváky a improvizuje. Ve své tvorbě hodně využívá svých znalostí z psychologie. Za podstatnější, než jednotlivé artefakty své tvorby, měl vždy výzkum podstaty tvorby a jejích možností. A stejně tak i objevování, zda a jak lze tvorbě učit. Jednotlivé zapsané texty (ač odborníky ceněné) sám bere jako opuštěné umrtvené pozůstatky na cestě.

O souboru

Divadlo Navenek vzniklo na podzim 2003 a z původních deseti členů se rozrostlo na dnešních zhruba třicet. Obsazení her má přesně opačnou tendenci, od dvouhodinových kusů pro deset a více herců se pozornost přesunula k menším formám o několika hercích.

Dceřiná společnost divadla, údržbářská firma Navenek nabízí své služby ve formě oprav domácích zařízení, odstranění závad na spotřebičích, montáže nábytku, stěhování, malování a úklidu! V rámci představení Bráškové proběhne malý workshop, kde svou práci představíme.

Obsazení

Luděk Pardubský – Ludva

v divadle Navenek od r. 2011
herecký debut

Jiří Nebeský – Ing. Viktor Sanor

v divadle Navenek od r. 2003

Zvíře (František Hrubín: Kráska a zvíře, 2003)

Joseph Surface (R. B. Sheridan: Škola pomluv, 2004)

Ježíš Kristus (Pašije podle skutečné události, 2005)

Maxwell Jordan (Woody Allen: Sex noci svatojanské, 2011)

Alexandr (Jaroslav Vrchlický: Diogenes v sudu, 2012)

Petr Píďan Stehlík – Ládik

v divadle Navenek od r. 2004

Charles Surface (R. B. Sheridan: Škola pomluv, 2004)

Kaifáš (Pašije podle skutečné události, 2005)

Ligur (Niccolò Machiavelli: Mandragora, 2006)

Kapitán Peck (Gerald P. Murphy: Olivia Twist, 2007)

Hrobník (Pavel Dostál: Případ Grendwal, 2008)

Kristián (F. F. Šemberk: Blázinec v prvním poschodí, 2008)

Generál Šourek (Georges Neveux: Duel, 2008)

Cikán, Musa (Carlo Goldoni: Treperendy, 2009)

Pudil (Genzer-Suchánek: Večírek, 2010)

Šárka (F.Ri.Č: Dífčí válka, 2012)

Režie

Jan Losenický

v divadle Navenek od r. 2003

r. František Hrubín: Kráska a zvíře, 2003

r. R. B. Sheridan: Škola pomluv, 2004

r. Fraška o kádi, 2005

Kalimach (Niccolò Machiavelli: Mandragora, 2006)

r. Gerald P. Murphy: Olivia Twist, 2007

Albert Slim (Pavel Dostál: Případ Grendwal, 2008)

r. Carlo Goldoni: Treperendy, 2009

r. O zlé princezně a třech mandarínech, 2010

Andrew Hobbs (Woody Allen: Sex noci svatojanské, 2011)

r. Václav Havel: Vernisáž, 2011

